

Kreativt projekt i SFO

1. lønnet praktik

Navn: Rikke Møller Pedersen

Antal anslag: 10.310

Hold: 08CD Ballerup seminariet

Studie nr.: bs08137

Indholdsfortegnelse:

Indledning	Side 3
Problemformulering	Side 3
Metode og afgrænsning	Side 3
Læringsforudsætninger – Hvem?	Side 4
Indhold i og mål med aktiviteten – Hvad?	Side 5
Læreprocesser – Hvordan?	Side 6
Rammefaktorer – Hvor?	Side 6
Har jeg nået mine mål?	Side 7
Vurdering og konklusion – Hvad har jeg selv lært?	Side 7
Litteraturliste	Side 9
Bilag	Side 10

Indledning

Denne opgave tager udgangspunkt i mit andet praktikforløb i tredje semester. Jeg var i praktik på en fritidsordning i Ballerup Kommune med børn i aldersgruppen 5- 10 år.

I denne praktik var jeg en stor del af tiden på en stue hvor det kreative var i centrum. Her oplevede jeg hvordan særligt en pige (A) havde mange kreative emner, men ikke kunne danne relationer med de andre børn. A havde det svært både i skolen og på fritidsordningen og blev holdt ude af de andre børn.

Dette satte en række tanker i gang hos mig. Jeg havde en ide om at hvis man tog udgangspunkt i en aktivitet A var god til, og samtidig inddrog børn fra samme klassetrin, ville det måske med tiden skabe fælles referencer, oplevelser og hjælpe med til at der kunne dannes indbyrdes tilknytninger til hinanden.

Dette ledte mig derfor frem til følgende problemformulering som vil blive besvaret i denne opgave:

Problemformulering

Hvordan kan børn igennem en kreativ aktivitet med maling og natur, indbyrdes udvikle deres sociale - og relationskompetencer?

Metode og afgrænsning

Under planlægningen, gennemførelsen og evalueringen af aktiviteten blev Hiim og HIPPES didaktiske relationsmodel benyttet for at skabe indsigt i de forskellige faktorer:

Læringsforudsætninger, rammefaktorer, mål, indhold, læreprocessen og vurdering, se "Den didaktiske relationsmodel" - bilag 1. Den didaktiske relationsmodel illustrerer altså samspillet mellem seks kategorier. Herudover inddrages til dels også punktet "tegn", tilføjet af Kjeld Fredens. Alle kategorier er indbyrdes afhængige - hvis et aspekt ændrer sig vil det have konsekvenser for de andre aspekter. Der er ingen af kategorierne, der kan undlades, og der er heller ikke nogen kategori,

der er vigtigere end andre. Opgaven vil dog ikke gå i dybden med alle seks faktorer, men vil beskæftige sig grundigere med dem jeg finder mest relevant for den valgte aktivitet.

Ligeledes har jeg benyttet mig af bøgerne ”Pædagogisk relationskompetence”, ”Forstået og forstyrret” og ”Social kompetence og samvær” for at få et indblik i hvordan man bedst muligt kan skabe relationer – både mellem barnet og den voksne, men særlig mellem børn indbyrdes.

Aktiviteten forløb over tre gange fra marts til juni, hvor vi hver gang gik i skoven én dag, og herefter malede i to dage.

Læringsforudsætninger - Hvem?

Inden man kan planlægge, gennemføre eller evaluere en aktivitet må man nødvendigvis først have en teoretisk viden om hvordan børn i aldersgruppen udvikler sig og hvilke forudsætninger de har, samt hvordan man bedst muligt tilgodeser disse.

Aktiviteten omhandler aldersgruppen 8-9 år. For denne aldersgruppe er den sociale udvikling kendetegnende ved blandt andet:

- Psykologiske egenskaber der har betydning for barnets selvbillede
- Bevidsthed omkring andre børns færdigheder - samt sammenligning af disse
- Begyndende bemærkning af fremtrædende egenskaber hos andre
- Fokus på (større) krav til venner – loyalitet, forståelse osv.¹

Det er med udgangspunkt i dette, altså børnenes læringsforudsætninger på særligt det sociale plan, at de deltagende piger blev udvalgt.

I aktiviteten deltog fire piger (inklusive A). Alle pigerne går i normalklasse og har ikke kendte kognitive eller emotionelle problemer eller diagnoser. Dog har A store vanskeligheder ved at indgå på lige fod med andre børn i lege eller lignende, og A har derfor næsten heller ingen sociale relationer på fritidsordningen. De øvrige tre piger er socialt velfungerende. Målet med at vælge tre piger der fungerer fint i relationsmæssig sammenhæng og er ressourcestærke, og ligeledes går på

¹ Ulvund: *Forstå dit barn 5-8 år*

samme alderstrin som A, er at pigerne igennem en fælles aktivitet opnår et nyt syn på hinanden og oplever at særligt A har ”noget at byde ind med”. Ved at lade aktiviteten tage udgangspunkt i noget som A i forvejen er god til er med til at sætte positiv fokus på hende, og derved måske ændre de resterende pigers holdning og forståelse.

Indhold i og mål med aktiviteten – Hvad?

Jeg ville i planlægningen af aktiviteten sætte fokus på A's evner inden for det kreative område. A er god til at tegne og male, og er meget glad for dette. Med dette som udgangspunkt valgte jeg derfor at tage gruppen med ud i skoven, for at tage billeder og opleve naturen, og forhåbentligt at skabe et fælles rum for disse piger.

Aktiviteten faldt over tre omgange, med udgangspunkt i forskellige årstider – Nemlig vinter, forår og sommer. Pigerne fik selv lov til at tage billeder af de dele af naturen de syntes om, og dét billede som de ville forsøge at male efter. Altså skulle de skabe deres egen udgave af det enkelte billede ved at male med akrylmaling på lærred, samt brug af staffeli.

Overordnet var målet at skabe relationer mellem pigerne, og fokus var derfor særlig på den sociale kompetence. Den sociale kompetence er ifølge Broström defineret som: ”... *at kunne initiere og fastholde kvalitative gensidige relationer med jævnaldrene og voksne*”². I denne kompetence ligger også det at blive accepteret og at kunne fungere i en gruppe på lige fod med de andre. Samt at kunnet danne venskaber.

Social kompetence kan inddeles i fire niveauer 0-3. Hvor 0 er lavest og 3 er højest. I starten af aktiviteten vurderede jeg A til at være på niveau 1, som kendetegnes ved at barnet: ”*Enten dominerer dets egne perspektiver så meget, at det anvender en ensidig magt i forhold til at opnå sine mål, - eller det indgår i de andres leg og handlinger uden at hævde sig selv og egne ideer.*”³

A gjorde i starten begge af de ovenstående, afhængig af hvem hun legede med. Målet var at få hende op på et højere niveau. Senere i opgaven konkluderes om dette er lykkedes.

² Broström, side 46

³ Broström, side 117

Læreprocesser – Hvordan?

Igennem hele aktiviteten tænkte jeg meget over min rolle som voksen, for at få opfyldt ovenstående mål. Det var vigtigt at jeg ikke gik ind og styrede processen, men støttede op omkring A når tingene blev svære. Konkret gjorde jeg det, at jeg udvalgte de farver de måtte bruge, som passede til de billeder som var taget. Men herefter fik børnene frie hænder til selv at fortolke det. Målet med denne aktivitet var at børnene en stor del af tiden var selvkørende. Forstået på den måde at børnene selv traf beslutninger og valg, og hjalp hinanden.

Det primære mål var selvfølgelig at pigerne skulle danne relationer, men det sekundære var ligeledes at skabe relationer mellem A og mig.

Jeg sørgede for at jeg var hjælpsom og nærværende, når A havde brug for mig, eller sagt på en anden måde: *”Det, børn har brug for, er voksne, som er indstillet på at tage deres lyst alvorligt: lytte til den, anerkende den og inddrage den i det omfang det er muligt og ansvarligt.”*⁴

Rammefaktorer – Hvor?

Rammefaktorer var alt afgørende for om aktiviteten kunne lykkes. Det faldt mig derfor naturligt at benytte den nærliggende skov, til at tage billeder i, da man her tydeligt ville kunne se årstiderne skifte.

Vi benyttede materialer fra fritidsordningens stue Krea, der er et rum med mange muligheder for kreative tiltag. Der fandtes derfor gode muligheder for at bruge maling, forklæder, staffelier og lignende. Der var ligeledes plads til at kunne udføre aktiviteten i et rum for os selv.

Generelt støttede personalegruppen op omkring projektet, en enkelt gang oplevede jeg dog at der var blevet planlagt en tur hvor A skulle deltage i, selvom jeg havde informeret om at jeg denne dag ville fortsætte med mit projekt. Derfor kunne A denne gang ikke deltage sammen med de andre piger, og kom derfor bagud i forhold til de andre piger. Jeg havde tidligere gjort opmærksom på hvor vigtigt det var at A deltog i mit projekt, men mødte ikke rigtig nogen forståelse i dette tilfælde, og A kom derfor med på tur.

⁴ Juul, side 110

Har jeg nået mine mål?

Hvis man starter med at kigge overordnet på målene for aktiviteten, nemlig at bruge naturen og maling til at skabe sociale kompetencer, kan det siges at være lykkedes. Pigerne fik malet nogle fine billeder, og hyggede sig rigtig meget undervejs. Pigerne var rigtig glade når vi skulle male, og talte om det uden for aktiviteten og glædede sig til næste gang vi skulle ses. I forhold til A henvendte de tre andre piger sig ikke så meget til hende i starten. Men efterhånden som projektet skred frem, begyndte de at inddrage A mere og mere når vi var sammen. Det er dog stadig svært at få dem til at skabe en aktivitet uden for det kreative rum.

Selvom det ikke lige lykkedes at skabe relationer mellem A og pigerne uden for aktiviteten, viser A alligevel tegn at have fået nogle redskaber ud af det. Hun har oplevet hvordan en aktivitet kan skabe en fælles oplevelse, og få følelsen af accept.

Dette har hun blandt andet brugt i den seneste tid i forhold til at kunne lave faste legeaftaler med en anden pige, dog ikke fra gruppen. A og den nye ven bruger meget tid på at lege i et rum for sig selv, og dette er ikke noget A har kunnet gøre før – dels fordi A ikke har haft kompetence til at kunne lege sammen med en anden i længere tid, og dels fordi de andre ikke villet hende.

Det kan derfor siges at A har bevæget sig fra kompetence niveau fra 1 til 2. A kan nu: *”... leve sig ind i det andet barns ideer og perspektiver...”*⁵

Vurdering og konklusion – Hvad har jeg selv lært?

Alt i alt forløb projektet tilfredsstillende. Pigerne fik brugt deres kreative evner som springbræt for at skabe relationer, som til dels lykkedes. A har stadig problemer i forhold til at danne relationer, men Rom blev som bekendt ikke bygget på en dag, og jeg mener at A den seneste tid er kommet godt på vej.

Personligt har jeg fået et grundlæggende kendskab til det at hjælpe børn med at være kreative og lære dem at styre processen fra ide til handling. Ligeledes har jeg fået et godt indblik i børns sociale

⁵ Broström, side 118

kompetencer og relationer, og hvordan man kan hjælpe og styrke disse, blandt andet ved hjælp af en kreativ aktivitet.

Min intention var at vælge piger der var alderssvarende, men dette ville jeg til en anden gang ændre. Min oplevelse efter at have kendt A i et stykke tid er at hun har mere til fælles med de yngre børn, og dette burde måske have været udgangspunktet.

Generelt har min praktik været spændende og lærerig, og jeg er glad for at jeg valgte det fokusområde som jeg gjorde, da jeg her igennem har opnået værdifuld, brugbar og nødvendig viden om såvel teori og praksis.

Litteraturliste:

- Broström, Stig: *Social kompetence og samvær*, Forlaget Systime, 1. udgave, 1998
- Juul, Jesper m. fl.: *Pædagogisk relationskompetence*, Gyldendals bogklub, 3. udgave, 2004
- Riber, Jørgen: *Forstået og forstyrret*, Hans Reitzels Forlag, 1. udgave, 2005
- Ulvund, Stein Erik: *Forstå dit barn – 5-8 år*, Politikens Forlag, 1. udgave, 2007
- Brørup, Mogens m. fl.: *Den nye psykologi håndbog*, Nordisk Forlag A/S, 2. udgave, 2003

Bilag 1.

